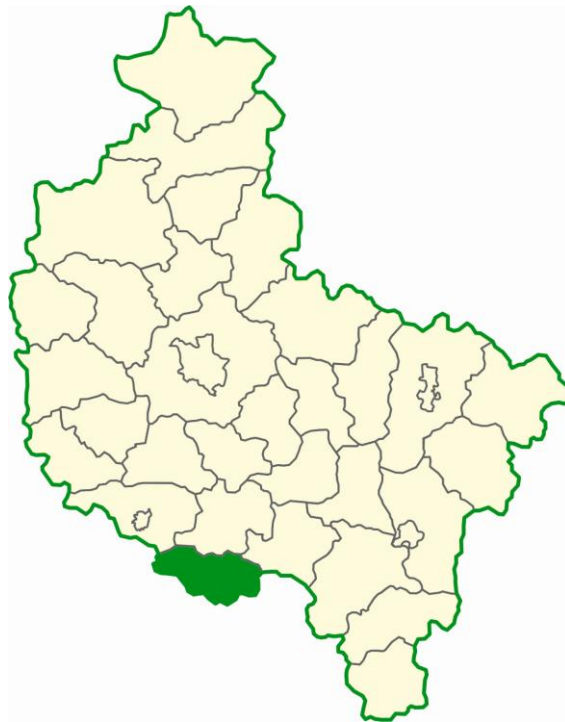

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W POZNANIU
DELEGATURA W LESZNIE**

**INFORMACJA
O STANIE ŚRODOWISKA I DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ
WIELKOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
W POWIECIE RAWICKIM
W ROKU 2014**

Opracowanie:
*Wydział Monitoringu Środowiska
pod kierunkiem Marii Pułyk*
*Dział Inspekcji
pod kierunkiem Danuty Binkowskiej*

Zatwierdził:
Z up. WIELKOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
*mgr inż. Jacek Matuszewski
Kierownik Delegatury w Lesznie*

Leszno, wrzesień 2015 r.

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	4
2.	WYBRANE CECHY POWIATU	5
3.	STAN ŚRODOWISKA.....	7
3.1.	Monitoring jakości powietrza.....	7
3.2.	Monitoring jakości wód.....	8
3.2.1.	Monitoring jakości wód powierzchniowych.....	8
3.2.2.	Monitoring jakości wód podziemnych.....	10
3.3.	Monitoring jakości gleby i ziemi.....	11
3.4.	Monitoring hałasu.....	11
3.5.	Monitoring pól elektromagnetycznych	14
3.6.	Monitoring gospodarki odpadami	14
3.7.	Podsumowanie i wnioski.....	16
4.	DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA.....	18
5.	POWAŻNE AWARIE	20
6.	WNIOSKI Z DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ.....	21

1. WPROWADZENIE

Opracowanie ma na celu przedstawienie stanu środowiska oraz wyników działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie powiatu rawickiego w roku 2014. Do jego przygotowania wykorzystano badania własne WIOŚ w Poznaniu, wyniki badań będące w posiadaniu WIOŚ oraz ustalenia z kontroli użytkowników środowiska, prowadzonych przez inspektorów WIOŚ.

Bieżące informacje dotyczące stanu środowiska na terenie całego województwa wielkopolskiego znaleźć można na stronie internetowej www.poznan.wios.gov.pl.

Zadania w zakresie ochrony przyrody, w tym ustanawianie form ochrony przyrody oraz sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem określonych ustawą zakazów w stosunku do tych form, realizuje Regionalny Konserwator Przyrody.

2. WYBRANE CECHY POWIATU

Powiat rawicki położony jest w południowej części województwa wielkopolskiego, obejmuje obszar o powierzchni 554 km², a zamieszkują go 60 393 osoby (stan na dzień 31 grudnia 2013 r., dane wg GUS).

Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego powiat ten położony jest:

- w makroregionie Nizina Południowowielkopolska: mezoregiony Wysoczyzna Leszczyńska i Wysoczyzna Kaliska oraz
- w makroregionie Obniżenie Milicko-Głogowskie: mezoregion Kotlina Żmigrodzka.

Gospodarka powiatu ma charakter rolniczo-przemysłowy, użytki rolne zajmują około 75% jego powierzchni.

Administracyjnie powiat podzielony jest na:

- cztery gminy miejsko-wiejskie: Bojanowo, Jutrosin, Miejska Górka, Rawicz,
- jedną gminę wiejską – Pakosław.

Powiat jest zwodociągowany w 95,7%, a skanalizowany w 59,5% (stan na dzień 31 grudnia 2013 r., dane wg GUS).

W ewidencji WIOŚ w Poznaniu znajduje się 11 mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków eksploatowanych na terenie powiatu rawickiego. Dane o ilości ścieków pochodzą z *Wykazów zawierających zbiorcze zestawienia informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat.*

Lp.	Gmina	Miejscowość / Eksploatujący	Obszar obsługiwany	Ilość ścieków w 2014 r. [m ³]
1.	Jutrosin	Grąbkowo / PKM DUDA S.A. Warszawa Zakład Grąbkowo	zakład Grąbkowo	249 247
2.		Sielec Nowy / Wodociągi Gminne Sp. z o.o. Pakosław	gmina Jutrosin	85 000
3.	Rawicz	Słupia Kapitulna / PPH Ubój i Przetwórstwo Indyka Joanna Gizewska-Chrząszcz	zakład w Słupi Kapitulnej	b.d.*
4.		Rawicz / Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Rawiczu	gmina Rawicz	2 695 350
5.	Pakosław	Chojno / Wodociągi Gminne Sp. z o.o. Pakosław	Chojno	85 789
6.		Pakosław / Wodociągi Gminne Sp. z o.o. Pakosław	gmina Pakosław	80 488
7.	Miejska Górka	Gmina Miejska Górka/ Karolinki	gmina Miejska Górka	93 405
8.		Hunter Wild Sp. z o.o. ul. Wrocławska 83, 58-306 Wałbrzych/ Karolinki	Zakład w Karolinkach	54 403
9.	Bojanowo	Miejska Górka / Pfeifer & Langen Polska S.A. Poznań - Cukrownia Miejska Górka	cukrownia Miejska Górka	107 007
10.		Gołaszyn / Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Bojanowie	gmina Bojanowo	254 198
11.		Karolewo / Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Bojanowie	Karolewo	1 189

*Brak danych o ilości odprowadzanych ścieków w 2014r. (brak ankiet dot. oczyszczalni ścieków i sprawozdań z opłat)

Powiat rawicki wchodzi w skład regionu V gospodarki odpadami komunalnymi w województwie wielkopolskim. Regiony zostały wydzielone w „Planie gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017” uchwalonym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 27 sierpnia 2012 r. Wielkopolskę podzielono na 10 regionów, w których wyznaczono regionalne i zastępcze instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych.

Region gospodarki odpadami komunalnymi to określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami obszar zamieszkiwany co najmniej przez 150 000 mieszkańców. Regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być też gmina licząca powyżej 500 000 mieszkańców.

Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) to zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii.

W regionie V regionalnymi instalacjami do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) są: mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów komunalnych i składowisko odpadów w Trzebani, gmina Osieczna.

Instalacjami przewidzianymi do zastępczej obsługi regionu V są: sortownia odpadów w Henrykowie (gmina Święciechowa); kompostownia w Goli (gmina Gostyń), w Rawiczu (gmina Rawicz), w Trzebani (gmina Osieczna) i w Koszanowie (gmina Śmigiel).

Na terenie powiatu rawickiego w roku 2014 działała tylko jedna kompostownia odpadów.

Gminy powiatu rawickiego należą do „Komunalnego Związku Gmin Regionu Leszczyńskiego” w Lesznie realizującego w ich imieniu zadania z zakresu zagospodarowania odpadów komunalnych:

Gminy należące do związku międzygminnego	Zadania
Bojanowo, Gostyń, Jutrosin, Krobia, Krzemieniewo, Krzywiń, miasto Leszno, Lipno, Miejska Górka, Pakosław, Pępowo, Pogorzela, Poniec, Rawicz, Rydzyna, Śmigiel, Święciechowa, Wijewo.	Wdrożenie nowych regulacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1. MONITORING JAKOŚCI POWIETRZA

W roku 2014 jakość powietrza na terenie powiatu rawickiego monitorowano w jednym punkcie w miejscowości Kawcze, metodą pasywną (metoda wskaźnikowa) polegającą na miesięcznej ekspozycji specjalnie przygotowanych próbników, zawieszonych na wysokości około 1,5 metra i oznaczaniu substancji raz w miesiącu. Metodą tą prowadzono badania stężeń dwutlenku siarki i tlenków azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu.

Z badań przeprowadzonych w roku 2014 wynika, że wartość średnia dla roku dla dwutlenku siarki wynosiła 2,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, a dwutlenku azotu - 12,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2014 wykonano zgodnie z podziałem województwa na strefy, gdzie strefę stanowi:

- aglomeracja poznańska,
- miasto Kalisz,
- strefa wielkopolska.

Powiat rawicki jest elementem składowym strefy wielkopolskiej.

Celem rocznych ocen jakości powietrza jest:

- określenie jakości powietrza w strefach;
- wskazanie ewentualnych przekroczeń standardów jakości powietrza, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych;
- wskazanie prawdopodobnych przyczyn ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń.

Oceny jakości powietrza w strefach dokonano z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia

Do oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony zdrowia wykorzystano pomiary wykonywane na terenie strefy oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości otrzymane w roku 2014 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych pozwoliły na zakwalifikowanie strefy, a więc i powiatu rawickiego, do poniższych klas:

- do klasy A – dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ozonu, pyłu PM_{2,5} oraz metali oznaczanych w pyłe PM₁₀.
- do klasy C – dla pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe PM₁₀. W przypadku pyłu PM₁₀ podkreślić należy, że generalnie odnotowywane są przekroczenia dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin, jednak w roku 2014 stwierdzono również przekroczenie stężenia średniego dla roku na stanowiskach w Nowym Tomysłu oraz w Wągrowcu.

Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
wielkopolska / powiat rawicki	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (120 µg/m³) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia tego poziomu określono na rok 2020.

Ocena pod kątem ochrony roślin

Do oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony roślin wykorzystano pomiary wykonywane na terenie strefy oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości SO₂, NO_x i O₃, otrzymane w roku 2014 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomu docelowego pozwoliły na zaklasyfikowanie powiatu, będącego składową strefy wielkopolskiej do klasy A.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO _x	O ₃
wielkopolska / powiat rawicki	A	A	A

Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³×h) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia tego poziomu określono na rok 2020.

3.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD

3.2.1. MONITORING JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Badania stanu wód w 2014 roku prowadzono w oparciu o „Program Państwowego Monitoringu Środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2013–2015”.

Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej do roku 2015 należy osiągnąć dobry stan wszystkich wód.

Program monitoringu wód na terenie województwa realizowany jest w ramach:

- monitoringu diagnostycznego (MD) z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań,
- monitoringu operacyjnego (MO) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu obszarów chronionych (MOC) z częstotliwością:
  - raz na 6 lat (wyłącznie na obszarach siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie dla JCW wyznaczonych jako niezagrożone niespełnieniem celów środowiskowych) – pełny zakres badań,
  - raz na 3 lata w ograniczonym zakresie badań,

- na obszarach siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie dla JCW wyznaczonych jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych,
  - na obszarach wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych,
  - na obszarach narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych,
  - JCW przeznaczonych do celów rekreacyjnych w tym kąpieliskowych;
  - corocznie (wyłącznie dla JCW przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu badawczego (MB) w punkcie wyznaczonym na potrzeby wymiany informacji między państwami członkowskimi UE z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań lub corocznie – ograniczony zakres badań.

Na terenie powiatu rawickiego wyznaczono jednolite części wód płynących:

- Orla od źródła do Rdęcy,
- Dopływ spod Białego Kału,
- Kanał Wilczyna,
- Masłówka,
- Orla od Rdęcy do Baryczy,
- Rdęca,
- Dopływ spod Domaradzic,
- Orla Leniwa,
- Dopływ z Góreczek Żabich,
- Dąbroczna,
- Stara Orla.

Wyznaczone JCW płynące reprezentują typy abiotyczne:

- 17 – potok nizinny piaszczysty,
- 19 – mała rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta.

Ocena stanu wód powierzchniowych

Na ocenę **stanu wód** składa się ocena stanu lub potencjału ekologicznego oraz ocena stanu chemicznego. Stan wód określany jest jako:

- dobry – jeśli stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako bardzo dobry (stan), maksymalny (potencjał) lub dobry, a jednocześnie stan chemiczny jest dobry;
- zły – w pozostałych przypadkach.

Stan ekologiczny – określany jest dla naturalnych jednolitych części wód, potencjał ekologiczny – określany jest dla sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako:

- bardzo dobry (stan) lub maksymalny (potencjał),
- dobry,
- umiarkowany,
- słaby,
- zły.

Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego składa się:

- klasyfikacja elementów biologicznych, prowadzona w zakresie klas I–V,
- klasyfikacja elementów fizykochemicznych:
  - dla rzek w zakresie: klasa I, klasa II lub stan/potencjał poniżej dobrego,
  - dla jezior w zakresie: stan/potencjał dobry lub poniżej dobrego,

- ocena wskaźników jakości wód z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) w zakresie: klasy I, II lub stanu/potencjału poniżej dobrego (dla rzek i jezior),
- klasyfikacja elementów hydromorfologicznych, prowadzona w zakresie klas I lub II.

Ocena stanu chemicznego wykonywana jest na podstawie analizy wyników badań wskaźników chemicznych z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Stan chemiczny klasyfikuje się jako dobry lub poniżej dobrego.

Jeśli JCW objęta jest monitoringiem obszarów chronionych należy sprawdzić spełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych i zweryfikować ocenę stanu wód.

W 2014 r na terenie powiatu nie prowadzono monitoringu wód powierzchniowych.

3.2.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Zasoby wód podziemnych w powiecie rawickim są zgromadzone w małych, lokalnych zbiornikach wód podziemnych. Brak na tym terenie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych.

Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 18 jednolitych części wód podziemnych, w tym jedną na obszarze powiatu rawickiego – JCWPd nr 74.

W roku 2014 badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu rawickiego prowadzone były przez:

- Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie w ramach monitoringu operacyjnego,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, który prowadzi monitoring wyłącznie na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych w zakresie umożliwiającym ocenę wpływu związków azotu pochodzących z gospodarki rolnej na jakość wód podziemnych.

Wyniki monitoringu operacyjnego wód podziemnych

Badania prowadzono dwa razy w roku – wiosną i jesienią. W dwóch punktach badawczych jakość wód mieściła się w granicach II klasy (wody dobrej jakości), w czterech punktach – w granicach klasy III (wody zadowalającej jakości).

Ocena jakości wód podziemnych na terenie powiatu rawickiego w roku 2014 /według PIG/

Nr otworu	Lokalizacja otworu	Wody	Stratygrafia	JCWPd	Klasa jakości wód	Wskaźniki decydujące o klasie jakości wód	Użytkowanie terenu
2622	Stary Sielec, gmina Jutrosin	W	Q	74	III	niska zawartość tlenu, arsen, żelazo	Zabudowa wiejska
2630	Golina Wielka, gmina Bojanowo	W	Q	74	III	niska zawartość tlenu, wapń, żelazo	Grunty orne
2633	Szkaradowo, gmina Jutrosin	W	Q	74	II	niska zawartość tlenu	Grunty orne
2644	Jutrosin	W	Q	74	II		Grunty orne
2649	Melanowo, gmina Miejska Górka	W	Q	74	III	niska zawartość tlenu, żelazo, wapń, wodorowęglany,	Zabudowa wiejska
2650	Łaszczyn, gmina Rawicz	W	Q	74	III	niska zawartość tlenu, żelazo	Zabudowa wiejska

Objaśnienia:

Wody: W – wglębne, G – gruntowe;

Stratygrafia, Q – czwartorzęd.

Wyniki monitoringu wód podziemnych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych

Na obszarze powiatu zlokalizowany jest obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych – obszar zlewni rzeki Orla (nr NVZ6000WR1S).

Badania prowadzono w studni zlokalizowanej w miejscowości Szkaradowo, ujmującej wody czwartorzędowe, podatne na zanieczyszczenia antropogeniczne. Ze względu na głębokość zalegania stropu warstwy wodonośnej pobór prowadzono czterokrotnie w ciągu roku.

Ocena jakości wód podziemnych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenie azotanami pochodzenia rolniczego na terenie powiatu rawickiego w roku 2014 /według WIOŚ/

Obszar OSN	Ujęcie	Średnie stężenie azotanów /mg NO ₃ /l/	Wynik badań	Użytkowanie terenu
zlewni rzeki Orla	Szkaradowo	117,86	wody zanieczyszczone azotanami (powyżej 50 mg NO ₃ /l)	Pola orne, las

3.3. MONITORING JAKOŚCI GLEBY I ZIEMI

Celem badań jakości gleby i ziemi jest śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka, w szczególności dotyczy to właściwości chemicznych gleb.

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich. W ramach krajowej sieci, na którą składa się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie kraju, w Wielkopolsce wytypowano do badań 17 punktów pomiarowych, w tym na terenie powiatu rawickiego – punkt w miejscowości Niemarzyn w gminie Miejska Górka.

Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Informacje o wynikach badań i ocenę jakości gleby zawarto w *Informacji o stanie środowiska oraz wynikach działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie powiatu rawickiego w roku 2012*. Rozpoczęcie piątego cyklu badań zaplanowano na rok 2015.

3.4. MONITORING HAŁASU

Monitoring hałasu ma na celu dostarczenie informacji niezbędnych dla potrzeb ochrony przed hałasem. Zadanie to realizowane jest poprzez instrumenty planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska takie jak mapy akustyczne i programy ochrony przed hałasem, a także rozwiązania techniczne ukierunkowane na źródła lub minimalizujące ich oddziaływanie, np. ekrany akustyczne.

Oceny stanu akustycznego środowiska dokonują obowiązkowo:

- starostowie – dla aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- zarządcy dróg, linii kolejowych, lotnisk, jeśli eksploatacja drogi, linii kolejowej lub lotniska może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje oceny stanu akustycznego środowiska na obszarach nieobjętych procesem opracowania map akustycznych.

Ze względu na powszechność występowania, zasięg oddziaływania oraz liczbę narażonej ludności, podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska są hałasy komunikacyjne.

Przez teren powiatu rawickiego przebiegają drogi krajowe: nr 5 Świecie - Lubawka, nr 36 Prochowice - Ostrów Wielkopolski oraz drogi wojewódzkie nr 324 Szlichtyngowa – Załęcze i nr

434 Łubowo - Rawicz. Główne szlaki kolejowe powiatu stanowią linie: nr 271 Wrocław Główny – Poznań Główny, nr 362 Kobylin – Legnica Północna, a także nr 372 Bojanowo – Odrzycko.

W przypadku hałasów pochodzących od dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego L_{DWN} (poziom dziennie-wieczorno-nocny) wynosi – w zależności od przeznaczenia terenu – od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika L_N (długookresowy poziom hałasu w porze nocy) od 45 dB do 65 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu L_{AeqD} w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu w porze nocy (L_{AeqN}) wynosi od 45 dB do 60 dB.

Jeżeli hałas przekraczający wartości dopuszczalne powstaje w związku z eksploatacją drogi lub linii kolejowej, zarządzający zobowiązany jest do podjęcia działań eliminujących stwierdzone przekroczenia. Nie przewiduje się natomiast wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku. Inspekcja Ochrony Środowiska nie ma zatem możliwości dyscyplinowania zarządzających drogami poprzez ukaranie administracyjną karą pieniężną. Z tego powodu, jak również z uwagi na trudności w likwidacji konfliktów akustycznych, tak ważne jest uwzględnienie potrzeby zapewnienia komfortu akustycznego środowiska na etapie sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego.

W roku 2014 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu prowadził pomiary poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu rawickiego w miejscowości Miejska Górka przy ul. Ignacego Paderewskiego 22 w 1 punkcie pomiarowym. Punkt ten został wytypowany jako punkt długookresowego pomiaru hałasu. Badania prowadzono w dwóch cyklach pomiarowych – wiosną i jesienią, w dni powszednie oraz podczas weekendów. Źródłem hałasu były pojazdy poruszające się wzdłuż drogi krajowej nr 36.

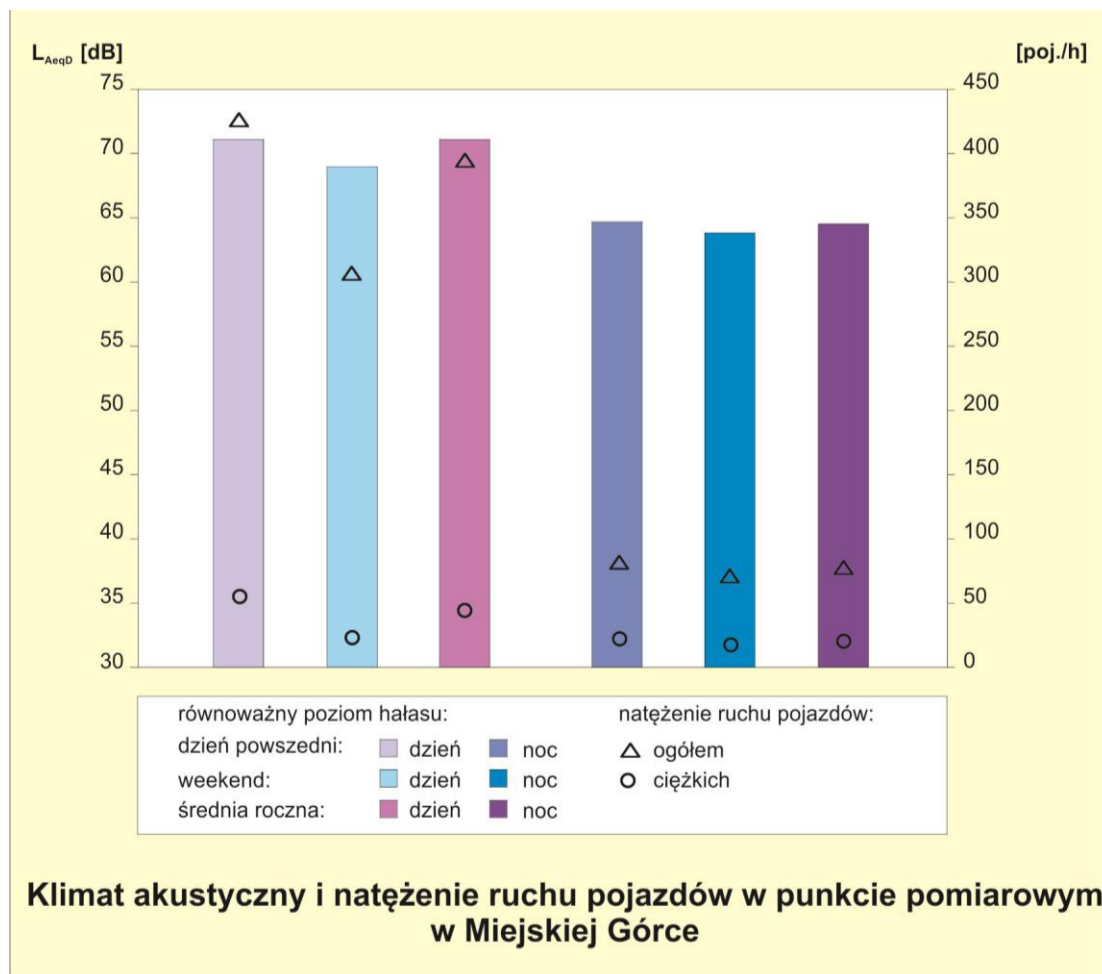
Wyniki pomiarów poziomów hałasu i natężenia ruchu pojazdów w punkcie w miejscowości Miejska Górka ul. Ignacego Paderewskiego 22

Data pomiaru	Równoważny poziom hałasu L_{Aeq} (dB)			Natężenie ruchu pojazdów					
	Pora dzienna (6.00-18.00)	Pora wieczorna (18.00-22.00)	Pora nocna (22.00-6.00)	Pora dzienna (6.00-22.00)		Pora wieczorna (18.00-22.00)		Pora nocna (22.00-6.00)	
				Suma poj.	Poj. ciężkie	Suma poj.	Poj. ciężkie	Suma poj.	Poj. ciężkie
Dzień powszedni									
22.05.2014	70,3	68,7	65,0	5719	707	1356	105	509	97
2.07.2014	70,8	70,7	64,6	5246	764	1170	137	553	132
13.10.2014	72,0	68,1	63,6	5934	892	1204	147	673	170
27.10.2014	72,6	69,2	65,8	5957	892	1049	148	675	223
średnio	71,4	69,2	64,7	5714	814	1195	134	602	155
Weekend									
31.05.2014	68,7	69,0	64,6	3498	227	1314	93	542	167
18.10.2014	69,4	68,4	65,4	3708	247	1265	70	609	129
średnio	69,0	68,7	65,0	3603	237	1289	81	575	148

Obliczone przybliżone wartości wskaźników długookresowych wyniosły:

- poziom dziennie-wieczorno-nocny: $L_{DWN} = 72,8$ dB,
- długotrwały poziom hałasu w porze nocy: $L_N = 64,5$ dB.

Jak wynika z powyższych danych wartość długookresowego wskaźnika poziomu hałasu dla pory dziennie-wieczorno-nocnej L_{DWN} została przekroczona o 8,8 dB. Wartość długookresowego poziomu hałasu w porze nocnej L_N została przekroczona o 5,5 dB. Stan klimatu akustycznego wraz z natężeniem ruchu pojazdów w punkcie pomiarowym przy ul. Paderewskiego w Miejskiej Górcie przedstawiono na wykresie.

W roku 2014 pomiary poziomu hałasu prowadzone były także w Rawiczu, w otoczeniu drogi krajowej nr 36, przy wjeździe do miasta od strony północno-wschodniej, w ramach badań monitoringowych zaplanowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie. Punkt pomiarowy usytuowano w rejonie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w odległości 10 m od drogi, na wysokości 4 m nad gruntem. Badania wykonano metodą rejestracji ciągłej, którą objęto cztery doby powszednie i dwie doby weekendowe.

Wyniki pomiarów poziomu hałasu i natężenia ruchu pojazdów dla drogi krajowej nr 36 w roku 2014, dla odległości 10 m od drogi

Czas pomiaru	Równoważny poziom hałasu L _{Aeq} (dB)		Natężenie ruchu pojazdów [poj./godz.]			
	Pora dzienna (6.00-22.00)	Pora nocna (22.00-6.00)	Pora dzienna (6.00-22.00)		Pora nocna (22.00-6.00)	
			Suma	% poj. ciężkich	Suma	% poj. ciężkich
Dzień powszedni						
16.06.2014	69,2	64,9	587	22,6	389	18,4
17.06.2014	69,1	63,8	607	23,7	379	18,5
16.10.2014	66,9	62,0	538	11,4	306	16,1
17.10.2014	67,9	63,3	551	14,6	317	16,2
średnio	68,3	63,5	571	18,1	348	17,3
Weekend						
15.06.2014	67,4	63,6	598	22,1	386	16,0
18.10.2014	67,0	62,5	504	15,5	289	14,0
średnio	67,2	63,0	551	18,8	337	15,0

Obliczone przybliżone wartości wskaźników długookresowych wynoszą:

- poziom dziennie-wieczorno-nocny: $L_{DWN} = 70,0$ dB,
- długotrwały poziom hałasu w porze nocy: $L_N = 63,4$ dB

Jak wynika z przedstawionych danych wartość długookresowego wskaźnika poziomu hałasu dla pory dziennie-wieczorno-nocnej L_{DWN} została przekroczona o 2,0 dB, natomiast wartość długookresowego poziomu hałasu w porze nocnej L_N została przekroczona o 4,4 dB.

3.5. MONITORING PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

Rok 2014 rozpoczął trzeci, trzyletni cykl badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku, prowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w 135 (po 45 na rok) punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa, w miejscach dostępnych dla ludności usytuowanych:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy,
- w pozostałych miastach,
- na terenach wiejskich.

Dla każdej z powyższych grup terenów wybiera się po 15 punktów, dla każdego roku kalendarzowego.

Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pola elektromagnetyczne.

Na terenie powiatu rawickiego w roku 2014 pomiary poziomów PEM prowadzono w jednym punkcie – w Rawiczu przy ulicy Buszy 5, wytypowanym do badań w kategorii *pozostałe miasta*.

Zmierzony poziom składowej elektrycznej pola wyniósł 0,14 V/m, zatem nie występowało przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego 7 V/m.

W tym samym punkcie badania przeprowadzono w roku 2011 – w poprzednim, zakończonym cyklu trzyletnim – wtedy również nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego PEM.

W roku 2014, podobnie jak w latach ubiegłych, w trakcie badań na obszarze całej Wielkopolski w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów PEM. Mimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku.

3.6. MONITORING GOSPODARKI ODPADAMI

Wojewódzką bazę danych, dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów oraz na zbieranie i przetwarzanie odpadów, prowadzi marszałek województwa.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania.

WIOŚ, w ramach monitoringu gospodarki odpadami, gromadzi informacje o:

- kompostowniach i sortowniach,
- biogazowniach,
- spalarniach,
- składowiskach z uwzględnieniem stopnia i sposobu ich zabezpieczenia.

Informacje te uzyskiwane są z ankiet wysyłanych do gmin oraz do podmiotów gospodarczych, weryfikowanych podczas kontroli.

Spalarnie, biogazownie, sortownie

Na terenie powiatu w roku 2014 nie było spalarni, biogazowi, ani sortowni odpadów.

Kompostownie

Na terenie powiatu rawickiego w 2014 r. działała pryzmowa kompostownia odpadów w Rawiczu. Właścicielem i zarządzającym kompostownią odpadów jest Miejski Zakład Oczyszczania Sp. z o.o. przy ul. Saperskiej 23 w Lesznie. W 2014 r. kompostowaniu poddano 331,11 Mg suchej masy odpadów.

Składowiska odpadów

W roku 2014 roku na terenie powiatu rawickiego nie było czynnych składowisk odpadów. W miejscowościach: Sobiałkowo (gmina Miejska Górka), Sowiny (gmina Bojanowo), Nad Stawem (gmina Jutrosin), Rawicz-Sarnowa (gmina Rawicz) znajdują się cztery nieeksploatowane składowiska odpadów.

Wykaz zamkniętych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie powiatu rawickiego

Lp.	Gmina	Miejscowość	Powierzchnia całkowita składowiska /ha/	Data uruchomienia	Data zaprzestania przyjmowania odpadów / data decyzji na zamknięcie	Rekultywacja
1.	Bojanowo	Sowiny	4,6	1987	2009/2009	zakończona
2.	Jutrosin	Nad Stawem	2,1	2001	2010/2010	w trakcie
3.	Miejska Górka	Sobiałkowo	1,6	1988	2000*	zakończona
4.	Rawicz	Rawicz-Sarnowa	4,5	1999	2007/2007	zakończona

* decyzja zobowiązująca do rekultywacji składowiska

Zgodnie z art. 124.4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2013, poz. 21, z późn. zm.) zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany prowadzić monitoring składowiska odpadów w fazie przedeksploatacyjnej, eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej. Zakres, czas i częstotliwość oraz sposób i warunki prowadzenia monitoringu składowisk odpadów określone zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów.

Obowiązek prowadzenia monitoringu na czynnym składowisku określony jest w decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji/ pozwoleniu zintegrowanym/ zezwoleniu na odzysk lub unieszkodliwianie, w przypadku składowisk zamkniętych w decyzji wyrażającej zgodę na zamknięcie i przeprowadzenie rekultywacji. Natomiast zgodnie z obowiązującą od 23 stycznia 2013 r. ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, zarządzający składowiskiem odpadów istniejącym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jest obowiązany w terminie dwóch lat od dnia jej wejścia w życie (do 23.01.2015 r.) złożyć wniosek o wydanie decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów, w której prowadzenie monitoringu określone będzie zarówno dla fazy eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej.

Zakres i częstotliwość badań monitoringowych w roku 2014 na składowiskach w fazie poeksploatacyjnej na terenie powiatu rawickiego

Lp.	Lokalizacja składowiska	Badania	Poziom i skład wód podziemnych	Skład wód odciekowych	Skład wód powierzchniowych	Skład i emisja gazu składowiskowego	Osiadanie składowiska	Struktura i skład masy odpadów
1	Sowiny	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	2 razy w roku	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	2 razy/ rok	2 razy/rok	2 razy /rok	raz / rok	nie dotyczy
2	Nad Stawem	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	4 razy w roku	brak pomiaru ³	nie dotyczy	4 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
3	Sobiałkowo	wymagane ¹	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
		wykonane ²	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
4	Rawicz-Sarnowa	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	brak pomiaru ⁴	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy

Objaśnienia:

- 1 - częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z wydaną decyzją, w przypadku gdy badanie któregoś ze wskaźników nie jest wymagane wpisano nie dotyczy
- 2 - częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z informacjami zawartymi w przekazanych do WIOŚ raportach z monitoringu lokalnego na składowiskach w roku 2014.
- 3 - badań odcieków nie wykonano z powodu braku wód odciekowych w zbiorniku.
- 4 - badań odcieków nie wykonano z powodu braku ujęcia wód odciekowych. Po przeprowadzonej rekultywacji czasza składowiska została uszczelniona nie ma miejsca wymywanie zanieczyszczeń.

3.7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

1. W wyniku oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A za wyjątkiem pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, dla których strefę zaliczono do klasy C. Ze względu na kryteria dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających klasyfikacji, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza przekroczenie wymaganych prawem norm, ale nie muszą one występować na całym obszarze strefy. Planowane na obszarze strefy przedsięwzięcia nie mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Jednocześnie na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy. Dla strefy wielkopolskiej Zarząd Województwa Wielkopolskiego przygotował Program Ochrony Powietrza w zakresie benzo(a)pirenu i pyłu PM10.
2. W 2014 r na terenie powiatu nie prowadzono monitoringu wód powierzchniowych.
3. Na obszarze powiatu położona jest jedna JCWPd – w wyniku badań PIG w dwóch punktach monitoringu wód podziemnych stwierdzono wody dobrej jakości (II klasa), a w 4 punktach wody zadowalającej jakości (III klasa).

Na obszarze powiatu znajduje się obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenie azotanami pochodzenia rolniczego (OSN), obejmujący zlewnię Orli. Badania wód prowadzone na ujęciu w Szkaradowie wykazały zanieczyszczenie wód związkami azotu pochodzenia rolniczego.

4. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, od roku 1995. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Na terenie powiatu rawickiego do badań wytypowano punkt w miejscowości Niemarzyn w gminie Miejska Górka. Rozpoczęcie piątego cyklu badań planowane jest na rok 2015.
5. Degradacja klimatu akustycznego środowiska ma miejsce przede wszystkim w sąsiedztwie głównych tras komunikacji drogowej. Ze względu na trudności związane z eliminowaniem tego rodzaju konfliktów akustycznych, podstawowe znaczenie ma właściwa polityka w zakresie planowania przestrzennego. Problem ten dotyczy nie tylko decyzji podejmowanych w stosunku do obiektów będących źródłami hałasu, ale również lokalizowania projektowanej zabudowy i terenów wymagających komfortu akustycznego.
W roku 2014 IOŚ prowadziła pomiary poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu rawickiego w Miejskiej Górce i w Rawiczu. W obydwu punktach pomiarowych dopuszczalna wartość długookresowego poziomu dźwięku dla pory dzień-noć noc L_{DWN} oraz dopuszczalna wartość długookresowego poziomu hałasu w porze nocnej L_N zostały przekroczone.
6. Rok 2014 rozpoczął trzeci, trzyletni cykl badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku. W roku 2014 nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych na terenach dostępnych dla ludności na obszarze województwa wielkopolskiego.
7. Gospodarka odpadami
  - a. na terenie powiatu eksploatowano jedną kompostownię odpadów komunalnych w Rawiczu,
  - b. ilość odpadów poddanych kompostowaniu w Rawiczu zwiększyła się w porównaniu do roku 2013,
  - c. na terenie powiatu znajdują się cztery składowiska nieeksploatowane, z których trzy posiadają decyzje na zamknięcie oraz jedno posiadające decyzję o rekultywacji składowiska; na składowisku w Nad Stawem trwają nadal prace rekultywacyjne; na pozostałych składowiskach prace rekultywacyjne zostały zakończone,
  - d. na składowiskach nieeksploatowanych w Nad Stawem oraz Rawiczu - Sarnowej nie prowadzono monitoringu w pełnym zakresie określonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. z 2013 r. poz. 523).

4. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

W 2014 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu Delegatura w Lesznie realizował zadania kontrolne określone w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz w „Ogólnych kierunkach działania IOŚ” ustalonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Podstawowym celem przeprowadzonych kontroli była poprawa bezpieczeństwa ludzi i środowiska, dlatego wybór podmiotów do kontroli dokonywany był w oparciu o analizę szeregu uwarunkowań i kryteriów, między innymi, takich jak:

- ograniczenie uciążliwości dla środowiska instalacji, które mogą powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska, jako całości (instalacje IPPC),
- ochrona zasobów wód i poprawa gospodarki wodno-ściekowej, poprzez kontrole podmiotów wprowadzających ścieki do wód lub do ziemi oraz stosujących nawozy naturalne,
- ograniczenie emisji do powietrza ze źródeł energetycznych i technologicznych,
- ochrona środowiska przed hałasem,
- gospodarowanie zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym,
- obowiązki związane z demontażem pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- gospodarka odpadami opakowaniowymi oraz nadzór rynku.

Zadania kontrolne realizowano w ramach działań planowych oraz pozaplanowych, w tym interwencyjnych, podejmowanych na wnioski obywateli, organów administracji publicznej i innych jednostek organizacyjnych. Kontrolami objęto przedsiębiorców, jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami oraz podmioty prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie.

Według stanu na 31.12.2014 r. w ewidencji Delegatury WIOŚ w Lesznie znajdowało się 195 podmiotów prowadzących działalność na terenie powiatu rawickiego, co stanowi 13,0% ogółu podmiotów zarejestrowanych w Delegaturze (1497 podmiotów). W okresie 01.01.–31.12.2014 r. skontrolowano 20 podmiotów (10,3%), u których przeprowadzono 22 kontrole (14 kontroli planowych; 4 pozaplanowe; 4 interwencyjne) w zakresie: ochrony powietrza, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, wywiązywania się z obowiązków nałożonych w pozwoleniach zintegrowanych oraz innych pozwoleniach na korzystanie ze środowiska, przestrzegania ustawy o nawozach i nawożeniu, ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową, fluorowanych gazów cieplarnianych, ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Główny nacisk w roku sprawozdawczym skierowano na podmioty korzystające ze środowiska w sektorze odpadowym (9 podmiotów – 11 kontroli) oraz sektorze rolniczym na terenach narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych tzw. „obszarach azotanowych” (5), emisji do powietrza (3) oraz inne (3).

W trakcie 9 kontroli nie stwierdzono naruszeń przepisów ochrony środowiska, natomiast w pozostałych 13 kontrolach (59%) takie naruszenia występowały. Dotyczyły one

- braku lub naruszania warunków pozwolenia wodnoprawnego (Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „TWARDY” Spółka Jawna w Rawiczu, HZZ „ŻOLEDNICA” Sp. z o.o. Ferma Bydła w Zakrzewie, Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Rawiczu - oczyszczalnia ścieków),
- braku lub naruszania warunków pozwolenia na wytwarzanie odpadów („METALIKA RECYCLING” sp. z o.o. w Rawiczu),
- gospodarowania odpadami niezgodnie z posiadanymi uregulowaniami formalnoprawnymi w tym zakresie (Firma Handlowa "ROMI" Romuald Matuszewski - wyrobisko w Kubeczkach),
- nieuregulowanego stanu formalnoprawnego w zakresie wprowadzania pyłów lub gazów do powietrza (Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe Export-Import Roman Kubinka Stacja Paliw w Masłowie, Czesław Sierakowski Lakiernictwo w Rawiczu),
- nieprawidłowego postępowania ze ściekami (Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „TWARDY” Spółka Jawna w Rawiczu, HZZ „ŻOLEDNICA” Sp. z o.o. Ferma Bydła w Zakrzewie),

- nieprawidłowości w zakresie stanu technicznego i eksploatacji urządzeń oczyszczających ścieki (Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe Export-Import Roman Kubinka Stacja Paliw w Masłowie),
- nieprawidłowego sposobu magazynowania odpadów („METALIKA RECYCLING” Sp. z o.o. w Rawiczu),
- braku lub nieprawidłowości w ewidencji i sprawozdawczości w zakresie wytwarzanych odpadów (Skup Żłomu Sprzedaż Opału Monika Paszyńska w Rawiczu, „METALIKA RECYCLING” Sp. z o.o. w Rawiczu, Czesław Sierakowski Lakiernictwo w Rawiczu),
- nienaliczania i nieuiszczania opłat za korzystanie ze środowiska lub nieprawidłowości w tym zakresie (Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe Export-Import Roman Kubinka Stacja Paliw w Masłowie, „Agrostyl” Emilia Janeczko w Rawiczu),
- niesporządzania i niewprowadzania do Krajowej Bazy Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami raportów o wielkościach emisji gazów cieplarnianych i innych substancji wprowadzanych do powietrza (Stacja Demontażu, Kasacji Pojazdów Andrzej Wojciechowski w Janowie, HZZ „ŻOŁĘDNICA” Sp. z o.o. Ferma Bydła w Zakrzewie, Ferma Drobiu Bartosz Lipowczyk w Łąszczyńcu, Ferma Drobiu Bartosz Lipowczyk w Sierakowie, „METALIKA RECYCLING” Sp. z o.o. w Rawiczu),
- nieprzekazywania lub nieterminowego przekazywania do WIOŚ wyników pomiarów ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi lub innych nieprawidłowości w tym zakresie (Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „TWARDY” Spółka Jawna w Rawiczu),
- braku umowy z podmiotem uprawnionym do prowadzenia działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych (Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe Export-Import Roman Kubinka Stacja Paliw w Masłowie),
- nieprzestrzegania wymogów ustawy o nawozach i nawożeniu (HZZ „ŻOŁĘDNICA” Sp. z o.o. Ferma Bydła w Zakrzewie).

W działaniach pokontrolnych w 2014 r. wobec naruszających przepisy ochrony środowiska zastosowano sankcje:

- wydano 13 zarządzeń pokontrolnych,
- nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 500 zł,
- udzielono 6 pouczeń,
- wystosowano 3 wnioski do sądów o ukaranie sprawców wykroczeń,
- wydano 1 decyzję o karze pieniężnej za niezłożenie zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

Ponadto skierowano 4 wnioski do organów administracji rządowej i samorządowej, w sprawach nieprawidłowości będących w ich kompetencji.

Zestawienie liczbowe działań kontrolnych

Jednostka administracyjna	Liczba							Decyzje wymierzające kary	
	zakładów w ewidencji WIOŚ	kontroli	zarządzeń pokontrolnych	mandatów karnych	decyzji ustalających termin i wstrzymujących	wniosków o ukaranie do sądów	wniosków do organów ścigania	liczba	kwota
									/tys. zł/
Gmina Rawicz	85	12	9	2	0	1	0	1	0,5
Gmina Bojanowo	38	1	0	0	0	1	0	0	0
Gmina Jutrosin	24	2	1	0	0	0	0	0	0
Gmina Miejska Górka	31	2	1	0	0	0	0	0	0
Gmina Pakosław	18	5	2	0	0	3	0	0	0
Powiat rawicki	196	22	13	2	0	5	0	1	0,5

Zakłady, posiadające instalacje podlegające obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego (IPPC)

1. Pfeifer & Langen Polska S.A. - Cukrownia „Miejska Górka”, ul. Rawicka 44, 63-910 Miejska Górka (3 instalacje)
2. Polski Koncern Mięsny „Duda” S.A. Warszawa, Zakład Produkcyjny Grąbkowo 73, 63-930 Jutrosin (2 instalacje).
3. BERMONT Sp. z o.o. Golina ul. Wolności 51, 63-200 Jarocin Zakład w m. Golinka 26A, 63-940 Bojanowo.
4. Fermy Drobiu „Woźniak” Zbigniew Woźniak, Żylice 35a, 63-900 Rawicz
5. Ferma Drobiu w Łaszczynie Lipowczyk Bartosz Łaszczyn 3, 63-900 Rawicz,
6. Ferma Drobiu w Sierakowie, ul. Łaszczyńska 17 Bartosz Lipowczyk,
7. Fermy Drobiu „Woźniak” Beata Woźniak-Zielona, Żylice 35b, 63-900 Rawicz,
8. Fermy Drobiu „Woźniak” Sp. z o.o., Żylice 35a, 63-900 Rawicz,
9. Ferma Drobiu Joanna Giżewska, Słupia Kapitulna 86, 63-900 Rawicz
10. Gospodarstwo Rolne Ferma Drobiu Przemysław Giżewski Słupia Kapitulna 86, 63-904 Słupia Kapitulna Pow. Rawicz,
11. Ferma Drobiu Agnieszka i Bartosz Lipowczyk Łaszczyn, ul. XXX lecia PRL-u 21, 63-900 Rawicz,
12. Fermy Drobiu Daniel Woźniak Żylice 35a, 63-900 Rawicz,
13. Dariusz Jankowiak Grąbkowo 75, 63-920 Jutrosin Ferma Trzody Chlewnej Kołaczkowice 69, 63-910 Miejska Górka.

Wszystkie jednostki posiadają wymagane prawem pozwolenia zintegrowane. W roku 2014 przeprowadzono 3 kontrole w podmiotach eksploatujących instalacje, dla których wymagane jest pozwolenie zintegrowane.

5. POWAŻNE AWARIE

W 2014 roku na terenie powiatu rawickiego nie było zakładów zakwalifikowanych do zakładów o Dużym Ryzyku (ZDR) ani Zakładów o Zwiększonym Ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii; znajdują się tu natomiast dwa zakłady umieszczone na prowadzonej przez WIOŚ „Liście potencjalnych sprawców awarii” należących do grupy zakładów pozostałych mogących spowodować poważne awarie, które ze względu na ilość substancji niebezpiecznej, jaka może znajdować się w zakładzie, nie klasyfikują się do grup ZZR lub ZDR, ale z uwagi na rodzaj substancji, prowadzone procesy technologiczne lub usytuowanie instalacji, stanowią zagrożenie dla środowiska:

- Pfeifer & Langen S.A. Cukrownia „Miejska Górka”,
- Flora Sp. z o.o. z/s w Łodzi zakład w Bojanowie.

Rejestr nie obejmuje stacji paliw, które również mogą być potencjalnym miejscem wystąpienia poważnych awarii.

Zdarzenia o znamionach poważnej awarii

W 2014 roku na terenie powiatu rawickiego nie wystąpiły zdarzenia mające znamiona poważnej awarii.

6. WNIOSKI Z DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ

1. Podmioty korzystające ze środowiska na terenie powiatu rawickiego w dalszym ciągu nie realizują jego ochrony w wymaganym stopniu. W stosunku do poprzednio roku zauważono jednak poprawę (zwiększył się odsetek podmiotów w stosunku do których WIOŚ nie miał uwag). Wynika to jednak z charakteru części prowadzonych kontroli. Nie mniej w dalszym ciągu w około 60% kontroli stwierdzono naruszenia wymagań ochrony środowiska.
2. Nie stwierdzono przypadków całkowitego zaniedbania ochrony środowiska i jawnego lekceważenia przez podmioty obowiązków w tym zakresie. Większość nieprawidłowości dotyczyła pojedynczych zagadnień.
3. Podobnie jak w latach poprzednich obserwuje się, że znaczna część podmiotów nie śledzi w dostatecznym stopniu zmian w prawie z zakresu ochrony środowiska, w wyniku czego działania proekologiczne podejmuje dopiero w następstwie kontroli i postępowania pokontrolnego WIOŚ.
4. Waga zagadnień ochrony środowiska, obszar działania oraz liczba podmiotów i osób korzystających ze środowiska, przemawiają za potrzebą aktywnego działania wszystkich ustawowo upoważnionych organów.